EVENTILATIO LITERARVM,

QVAS

BASILIVS GOLINIVS, ACADEMIÆ CRACOVIENSIS RECTOR

Ad Sochaceuiensem, aliosq; aliquot Nobilitatis Poloniæ Conuentus, ante publica Regni Comitia habitos

SCRIPSIT

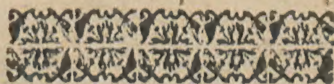
De Patribus Soc. IESV, ad Academiam Cracouien: non admittendis,

FACTA

à

Gregorio Borasto, Vtr. Iur. Doct. Regiæ Sacel: Secret. & Biblioth:

Hic liber a [illegible] [illegible] [illegible] compressus [illegible] in hac tandem parte

[illegible] qui nostris [illegible] simul editus, simul obrutus

10

BRVNSBERGÆ,

Typis Georgij Schonfels

Anno M. DC. XXIII.

ILLVSTTRISSIMO ET REV.mo
PRINCIPI AC DNO.

D. MARTINO SZYSKOVVSKI, EPISCOPO CRACOVIENSI, DVCI SEVERIENSI,

Academiæ Cracouiensis Cancellario, salutem & felicitatem.

Gregorius Borastus, Iur. Vtr. Doct.
Regius Secret: & Biblioth.

ILLVTSRISSIME ET REVERENDISSIME PRINCEPS, DNE. DNE. COLENDISSIME.

Lusquam Patres violauit epistola Golinij. Me quoq; in hoc certaminum genere, non insuetum pro Regibus pugnare, iterum obsequij gloria, & propioris Sacramenti necessitas, in arenam emisit. Cum enim in libertatis publicæ discrimine, vel interitu, calumnia publico etiam timori, aut vltioni, Callimachiam quandam, ex aliquo tyrannidis veteris, aut noui apparatu, inijciat, facile maiores vires, atq; momentum indicat, quàm in Patrum frontibus, togaq;. circumeat. Historia quidem, à qua audacis vocabuli

malè auctus ardor exilijt, in sui temporis acerbitate, partem alteram Regem fecit, licet nihil hodie exprimat Golinius, vltra id, quod in contemtu aut æqualitate odit. Benè tamen res haberet, nisi magni exempli celebritate nouissemus, & in Callimacho Regem odio fuisse, & querimoniæ obnoxium. Nolet fortasse hucusq; animum, verbumq; suum prodi Golinius, qui cognominis sui memor, veluti de genu pugnat, aduersus quod tota odiorum ac inuidiæ mole, & veluti corpore, non audet se erigere. Mihi quoq; dolor, & fides, admonendi magis, quàm accusandi, vlciscendiq; causa. Secundum hanc verò animi mei necessitudinem, proxima est SOCIETAS *beneficio, meritoq; ; à quo, vnà cum literis, veræ Religionis sinceritas percepta, non potuit post pietatis debitum impia esse. Nam in alijs causis, famam aut conuicium non vereor; cum de alijs in me meritis, neq; gloriari* SOCIETAS, *neq; gaudere ego possim. Erga Academiam, nulla inimicitiarum, non solùm causa, sed neq; fas, neq; audacia. Plus mihi in illo nomine, ætatis, speiq;, addo, & honoris partum. Et iam hîc separo causam præsertim cum ipsa etiam Academia, ad hoc vsq; odiorum votum, offensas, aut diuersitatem, erga Societatem, cum Rectore ita coniungere non potuerit, vt nullius neq; sanctimoniæ neq; existimationi calumniā parcere iuberet. Neq; etiam Tuæ Celsitudinis Illustrissime Princeps, in Academiæ fascibus, magnitudinem, aut Cancellarij dignitatem in Rectoris propinquo vocabulo, vlla hîc censura miscet, læditue. Propius, priuisq;*

usq; Cel. tuæ est sacrorum patrocinium, & vltio. Hæc verò, á Celsitudine tua, si non audet SOCIETAS petere, petit tamen, quidquid in Religionis, & Sacerdotij nomine, ad Antistitem, Præsulemq; suum, publicumuè, contra iniuriam & conuicium pro innocentia, aut fama, gemitum, dolorem, precesq; audet. Poscit hanc celebritatem à suo anno Golinius, vt magna criminationi fides habeatur. Quicquid Cels. tua, in suis titulis exire nunc patietur, non vnius anni memoria, sed æternitas erit. In potestate Cel. tuæ est, si non integritatem Societatis vindicare, at à sacris, & si quid aliud hîc occultiùs violatur, calumniæ successus prohibere. Stabit hinc ius, fas, Deusq; cuius auspicijs Illust. Celsitudinem tuam, non innocentem tantùm, sed felicem, cum publicis votis, opto, voueoq; Varsauiæ 12. Cal. Febr. 1623.

Copia

Copia liſtu poſlanego na ſeymik Sochaczewſki od Rektora Akademy Krakowſkiey.

Mćiwy Panie Marßałku Z Ichm̃ciami poſpołu naßymi Mćiwymi pany.

AKademia Krakowſka iako zawße pod opieka y zaſlona Ordinum Regni byla/ tak teraz od ſwoych aduerſarzow vciſniona/ v wm̃czowmnaßych MM. panow ratunku y obrony żadliwie proſi. Oycowie Jezuitowie iako wßedzie/ tak y w Academy bydz chca/ y one zgubiwßy/ ſwoie ßkolki rozpoſcierac vſiluia. Na co gdy im wßelakie ſpoſoby dziwnie wymyslne nie poßly; tego roku iuż gwaltem (na armate ſie zdobywaiac) dyſputy zaczynali. W czym wielka nieprzyſtoinosc lacno każdy vważy/ nietylko że gwaltem ſie wdzieraia/ & per armatam potentiam (gdzie pod poſtawa pokorna wniſc niemogli) ale że ſie tez tego poważaia nad aſſecuratia K. J. M, ktora nam dal na bliſko przeßlym ſeymie prez J°. M. X. Arcibiſkupa Gnieznienſkiego Regni Primatem, że nic attentowac niemieli/ aż by o tem ſententia ſeymu ſtanela. Zaczym na taka ich chciwosc Politici patrzac/ w glos mowia (czegomy o nich iako o ludziach zakonnych nierozumiemy) że oni prez te ſwoie ßkoly/ wioſki chwytaia/ a Niebo ludziom palcem vkazuiac/ ſami o biema rekami ſwieckie dobra/ lapaia: Calimachia iakas/ z daleka na ßyie ſlacheckie zaciagaiac. My im zyczemy/ aby beli beati & florentes W Koſciele/ ba y w ſwoych ßkolach/ ktorych iuż tak geſto naſadzili/ że pochwili y

Ich M. X. Arcybiſkup powiada że im nie dal takiego reſpõſu, bo ta ſprawa do ſeimu nie należy.

Klechy

klechy ze wsi wyganiać muśa: ale przytym prośimy/ aby śie wkacik naß starodawny y vbogi (wktorym pod dwieście lat/ za maluchnym nadanim/ wiernie R. P. ſłużymy) niewdzierali. Czego vnich wyprośić niemogac/ do wmm śie naßych M. M. panow vciekamy/goraco y vśilnie proßac/ aby to wm: Jch MM. panom posłom/ miedzy puncta/ polecić raczyli; żeby ci Oycowie/ sposobami swemi arcymisternymi/ Akademy gubić zaniechali. Co gdy bedzie; y sczeście świetych przodkow Pan Bog wmm przywroci/ & libertates Wmow aliquando respirabunt. Oddaie śie przytym yz Akademia Włask. W Wmm naßych M. M. panow. Z Bronowic (pod te rośypke Krak. dla Powietrza) 26. 9b. A. 1622.

Wmow naßych M. M. Panow

Sluga powolny

Basil. Golinius
Rector Acad;
Crac. mp.

Napis tego listu bil taki.

Naßemu wielceMcwiemu Panu Je. Mci panu Marßałkowi z Jch Mciami pospolu naßemi Mcwemi pany na seymik z gromadzonemi w Sochaczewie etc. etc. od Akademy Krakowskiey/ pilnie á pilnie nalezy.

Excm-

Exemplar Epiſtolæ Rectoris Academiæ Cracouienſis ad Comitiola Sochaczouienſia datæ; ex Polonicâ ad verbum latinè redditæ.

Magnifice Dn̄e Marſchalce.

Vna cum alijs Magnificis Dominis.

Cademia Cracouienſis vti ſemper ſub tutela & protectione Ordinum Regni erat, ita nunc à ſuis aduerſarijs oppreſſa, apud veſtras Dn̄ones, Noſtros Magnificos Dn̄os, auxilium & defenſionē ardenter poſtulat. Patres Ieſuitæ ſicut vbique ita & in Academiâ eſſe volunt, & illâ ſublatâ ſuas ſcholulas dilatare contendunt. In quo perficiendo, cum illis omnes machinationes ingenioſiſsimæ non ſucceſsiſſent, hoc anno demùm vi armatorum à ſe conquiſitorum, diſputationes ſuas inchoabant. Quâ in re magnam iniquitatem facilè quiuis percipiet: non tantùm quia illuc ſe vi ingerunt, & per armatū potentiam, quo ſub ſpecie humilitatis intrare non poterant; ſed etiam hoc audent contra aſſecurationem à S. R. M. nobis in proximè præteritis Comitijs factam, per Ill^mum D. Archiepiſcopum Gneſnenſem, Regni Primatem, illos nihil attentaturos fuiſſe, ſine præuia Comitiorum conſtitutione: Vnde tantam illorum cupiditatem cernentes Politici, palam dicunt (quod nos de illis vti de viris Religioſis non ſentimus) illos per has ſuas ſcholas, villas aucupari, & Cœlum hominibus digito monſtrantes, ipſos vtrâq; manu ſæcularia bona captare, Calimachiam quandam à longè ſuper colla Nobilium attrahentes. Nos eis optamus vt ſine

Illuſt. D. Archiepiſcopus, negat ſe tale reſponſum Academicis dediſſe, eò quod hoc negocium ad comitia non ſpectet

fiant beati & florentes in Ecclesiâ, imò & in suis scholis, quas adeò multis in locis collocarunt, vt paulò post klechas ex pagis pellere cogantur. Sed interim deposcimus, ne se in nostrum anguiulum antiquum & pauperem (in quo circa ducentos annos, exili fundatione, fideliter Reipub. inseruimus) ingerant. Quod cum ab illis impetrare non possimus, ad Dnōnes vrās Nrōs Magnificos Dnōs, confugimus, ardenter & obnixè postulantes, vt Vræ DD. Magnificis Dn̄is Nunciis, inter puncta id etiam commendare dignentur, vt hi Patres modis suis archimysteriosis Academiam perdere desistant. Quod vbi fuerit; & felicitatem sanctorum antecessorum Dominus Deus Dn̄ibus vestris restituet, & libertates Dnonum̄ Vrarum̄, aliquando respirabunt. Tandem me cum Academiâ gratiæ Dnonum̄ Vrārum nostrorum Magnificorum DD. commendo. Bronovviciis (sub hanc dispersionem ob pestilentiam) 26. Nouembr. Anno Domini 1622.

Vrārum Dnonūm nrorū Magnificorum Dominorum,

Seruus obsequentissimus.

BASIL. GOLINIVS

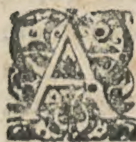
Rector Acad. Cracou. m. p.

INSCRIPTIO FVIT TALIS.

Nostro Magnifico Domino D. Marsalco vnà cum Magnificis DD. ad Comitiola congregatis Sobaczevia &c. &c. ab Academia Cracouiensi diligenter & diligenter &c.

Euentilatio Epiſtolæ

Rectoris ad Conuentū literæ, tempore peſtilentæ contagionis Cracouiæ, ſcripta, miſſaq; fuere.

A Peſtilenti cælo venit Epiſtola; non potuit tota venire ſincera. Ideò ipſa, tanquam malum à ſe excuſſura, peſtem alijs infert, aut precatur,

— quærens quibus mortifera veniet.

Neq; in profana nomina, ſed aduerſus cęlo receptam æſtimationem, ſuas, publicasq; offenſas, & totum hoſtilitatis venenum effudit. Nec per plebeia tecta itur, aut anguſtæ humilitatis tegetem, vel illam vili ſudantem ſyrmate togam, quà pronior contagioni vis, ambitioſa lues graſſatur. Templum, roſtra, ſolium, & ſumma repente decora, intimaq; regni potentia, in Comitiorum hodie opibus, quæ fata tot populis dabunt, attoniti auxilij inuocatione inuaduntur. Sanè non omnibus eadem animorum & conſcientiæ neceſsitudo. Vt in quemq; incidit affectum querela, ita trahens dubios, vel obnoxios, aut melioribus ſtudijs repulſa, ingentis voti ſucceſſus, per incertæ contentionis fluctus fatigat. Et erat, quod duo maxima, Academiam, inquam & Societatem, ancipiti conſiliorum æſtu collideret, de ſe, & ſeculo ſuo ſententiam laturum. Multis ingens nomen, & geminę ætatis merita, amorq;, reuerentiam & ſimplicitatem confundere. Alijaudentioribus ſpacijs, conſenſum, iram, vindictam, vetera ac recentia odia ſociare, auctoritatem polliceri, tanquam aut illud Academia fuiſſet, aut Golinius, ius ſaſq; attuliſſet. Alius alibi impetus, vbi diuerſæ ſpes, & vera, aut ſimulata caritas, vel adulatio aut conſtantia, & quicquid nunc ſpecie, nunc veritate, ſtudijs partium circumdatur. Quidam, quod negari humanitati non potuit, literas

Variè à varijs Conuentibus excepta.

A Ducentis annis Academia Cracouienſis floret.

Conuentuq; nefas tanto decernere dignum.

ras ad dexteram, non animum admittere; alij ſtatim à publicæ velut valetudinis contactu eas eijcere. Et quamuis cuncta venerantium officia, & miſerabiliter venientium neceſsitatum velamenta atq; infulas, precibus præferrent, adijcerentq; promiſſa, quanta à nullâ hactenus virium beneuolentia, à nullius ſpei lætitiâ, optare libertas auſa fuerat, tamen ſollicitæ ſanitatis fidem non impleuêre. Et neſcio, quid metuit, aut ſperat iam Epiſtola, antequam Epiſtola eſſe incipiat, hoc eſt, antequam ſe q; & preces aperiat. Nam ſupra liberalem, & ingenuum, aut non timidum ſcribendi morem anxia, & tanquam arcano ſuo, iuriuè diffidens, clauſa adhuc, & in extimæ inſcriptionis fronte, ab Academia Cracouienſi ſe adeſſe, non Academiæ fronte, aut ſecuritate, per geminatæ vocis diligentiam, credi rogat. Quaſi enim operoſæ admiſsionis fiduciam amiſiſſet, niſi Academia inuictæ auctoritatis titulos, & dignitatem ſuam comendaſſet, id timidæ chartæ ſpei inſcripſit, quod nulla ſeueritas excludere potuiſſet. Non ſi te

In ſuperſcriptione erat: Od Academiey Krak. pilnie à pilnie nalezy. *ab Academia Cracouienſi diligenter & diligenter ſpectat.*

— *Veneris commendet epiſtola Marti,*

venula, venuſtulaq; eris, vel vllas Veneres aut venuſtates habebis, cum ſine modeſtia, ſine verecundia, ſine innocentia venis. Veneratur quidem, & fidei ſuæ, atq; honori Academiam integram & incolumem, decus ac poteſtas omnis ſeruat. Nemo enim, ita ingenio, moribuſq;, & diuerſi inſtituti ferociâ, à publica ciuilitate aufertur, vt non ad illius nominis faſces; totius aſperitatis ferrum, iramq; ſubmittat. Plus illic, quàm literæ; maius, quàm eruditio, gloriam & culmen faciunt, & illud, quod admiramur, vt magnum, & colimus vt ſummum. Tam ſupra dignitates omnes extat, quàm dare omnes poteſt. Prætęrquam enim, quod inter primas potentiæ ambitio-

Academiæ nihil derogatur cuius dignitas hic integra & illæſa ſeruatur.

Eius lau

nes, primasq; regni spes, Regibus etiam rata sceptra, & regnandi fiduciam suo suffragio mittit, hæc illa est, non doctrinæ solùm omnis Antistita, sed ciuili artis & disciplinæ parens, & alumna; vnde circumfusa solio decora, indolem & decus hauriunt, vnde prudentiæ vniuersæ domesticæ, columnæ firmitatem acccipiunt, vnde iuuentus fiduciam, proceres Magnitudinem, ordo omnis spem, aut robur sumit. Non fas itaq; erat, quicquid illa precibus aut consilio, à publici debiti necessitudine, meritisq; suis reposcit; quicquid à Patria, aut rursus á sobole, pignoribusq; suis petit, repetitue, in dubium, aut ad diffidentiæ tesseram vocare. Cæterum, non hîc accusationis discrimen, vel immanitatem, intrauit gratitudo, aut querelæ causam inuenit conuicium. Aliunde contumelia exijt, aliorsum incedit, & alienos tam habitus, quàm animos assumpsit, non magis egressura per innocentiam, quàm ingressa est, per integritatem, & Academiam; quamuis in nomine, & fulgore eius trahatur ab eo, qui hæc infectis nuper, & veluti pallētibus suffragijs sibi, nominiq; suo induit. Hinc, quicquid expectabatur sincerum, quicquid sperabatur generosum, vires aut specimen virium rapuit, & per ipsas ostentationis insidias, vel mendacia, ad iustitiæ & vltionis fiduciam, impar votum erigit. Neq; tamen ita Academia necessitatibus Rectoris, muneriq; eius ac officio illigatur, vt eadem vtriq; sors, & existimatio subeunda sit, non magis quàm eadem est vtriq; calumniæ coniunctio. Sic quoq;, cùm tota consiliorum sinceritas adest, cùm plena vota facit sanitas, non tamen felicitas semper rebus constat, vt in Magistratuum omnium censu prosperitatem gloria, vtilitasq; inueniat. Academia verò etiam, non

Remouetur ab Academia in solum Rectorem, cōuicium & calumnia.

Fatuos, rudesq; quærit illudat quibus, auferatq; mentem.

Aliud Lacon, aliud asinus eius portat.

Persona, palleq; repertor honestæ.

non sic in consensum trahentis imperij obsequio devincitur, & Rectoribus, vt literarij illi fasces, summi cognominis potestate, non aliquid in vota, in calamũ in preces, in verba mittant, quod totius Academiæ, neq; prudẽtia neq; ciuilitas, per sua iudicia, sententiamq;, ac sæpe oculos, non dimisit. Destituit sæpe integras regnorum curas, & sollicitam populorum cautionem, quæ sita Regis salubritas: neq; Rerumpubl. semper fata, in optimi Principis salubritatatẽ coiere. Quicquid Golinius Academiæ Rector, in rumores, in suspicionem, in conuicium Patrũ Soc. IESV exire iussit, aut emisit ipse, omniũ ex Academia acerbitas, atq; iracundia, vel malignitas esse non potest. Multorum enim pietas, atq; prudentia, de publica, priuataq; Religionis innocentia, studijsq;, modestius atq; sanctius, non tantùm loquitur, sed sentit. Nec Academiæ totius, & tanti consensus conscientia est, alienæ famæ iniuriam auctoritate facere; aut integritas, approbatione firmare, etiamsi ad sacrorum nominum violationem non ascendat calumnia. Illam tamen fortè in Rectoris imperioso annulo, papyroq;, & magnæ appellationis splendore respiciet admiratio, famaq;, per cuius ille titulos, in tam animosæ criminationis licentiam erupit. Hinc quidem verba, dolor, & publicarum vtilitatum contum-x professio ingentis simulationis audaciam accinxêre: Hinc tota accusationis iactantia superbiam, fasceisq; sumpsit. Nullæ tamen soliti, aut insoliti artificij blanditiæ, nulla insidiarum dignitas efficiet, vt in vno ore omnes calumniam consignasse, & nefas publicum fecisse credamus. Maneant, & manebunt sui cuiq; animi, suæ cuiq; integritatis vis, causamq; licebit diuidere, vt in libertate ac priuilegijs, purpura, togaq;

Non semper optimũ quemq; electio inuenit.

Licet animosum esse, dum id iure fiat.

& fortuna omnis Academiæ conseruetur, impietate, & iniuriâ non violetur neq; violet. Quod si de iure, & salute Academiæ agitur, cur hoc ipsum, non iure, non debito legũ more agitur? procul omnis sacerdotij, et religionis violatione, procul impij, & rebellis arcani inuidia, procul deniq; degeneri illa actionis parte, quæ per occulti, aut manifesti mali artes ad contumeliam, & probrum, odiumq; plusquam priuatum, vadit? Decet innocentiæ fiduciâ subnixum, magna modestiæ & tranquillitatis constantia. Quicquid pro legibus, pro pietate venit, simile sit, pium sit & legitimũ, neq; scelere quæsito, alieni sceleris fidem quærat. Quicquid pro libertate, pro liberalibus disciplinis, pro sinceritate geritur, diciturq;, sinceritas ipsa doceat, & vbiq; sit tam liberalis æquitas, quàm æqualis libertas. Hisce constitutis, aut impetratis, nihil Soc: intra aperti aut secreti voti ambitiones, nihil in rumore, in opinione, nihil in vlla facinorum parte reconditum, abstrusumq; habet, quod non animis, non humanitati meritisq; deferat Academiæ; in his non alienam tantùm, verùm etiam suam oppignoratam habet innocentiam. Quàm supra alios eruditionis maiestate, tam æstimationis altitudine esse decet Academiam, neq; in vilem, & plebeiæ togæ malitiam, suspicaci metu, & leuissimo affectuum, credulitate descendere. Malè de Religione, deq; sacris statuisset pietas, malè de doctrinâ omni decreuisset prudentia, si tam facilè Academia odisset, quàm impudenter conuiciantur infesti; Quodcunq; odium, aut nefas, male ambulantem per pulpita, aut alias necessitates, de Soc[te]: opinionem, in Academiarum periculum armauit, quid nisi odij, & inuidiæ nefas est? Animos eius erga alias, aut hanc

pub-

publicæ eruditionis parentem. vt maligni è suo censu, moribusq; æstimabunt, ita bonorum conscientia, non nisi ex innocentiæ trutinâ expendet. Priuatis affectibus publicos donare, sicut iniquum, ita immite est. Multa inter vtrosq; communia; quædam æqualia, & eò magis, quò maiora ac illa quibus nihil maius, pietatem, dico, ad quam vtrinq; voce, institutione, præmio itis. Secundùm nomen literæ, quæ, (si qua illis fides) non sinent esse inimicos, aut feros. Nec socii: aliud votum, quàm nomen, pariter animos, operam, obsequium sociare.

— Purpureis vt des noua nomina fastis

Ignosces interim Golini, si ad plures, quàm misisti, hæc Epistola tua mittetur, non tamen ad plura; quanquam plus nimio illic fuit, vbi plusquàm integritas, & innocentia dictauit, effudêre inimicitiæ & calumnia; cum, si integra, veraq; attulisses, totius tibi consensus orbis acclamare potuisset

— felicia tempora, quæ te
Moribus opponunt! —

Exordium Epistolæ

Veruntamen, (vt iam hoc initio à te quæram)

Dicturus dubia pro libertate —

proq; officij tui successibus,

Quid est, quod animo tuo ægrè est,

vt repentè veluti aquam poscas tam supplice, afflictoq; literarum initio? *Quemadmodum*, inquis,,
Academia hactenus semper sub Ordinum,,
Regni patrocinio fuit, ita nunc ab Aduersa-,,
rijs imperita, præsidium, omnium affectuum,,
viribus rogat.,,

Res agitur intus magna, par annis —

ducentis. Tot enim stetit viguitq; Academia, Iesuitarum nunc impetu ruitura, nisi humeros supponant Ordines, aduersus illud

— quicquid subiti, & magni discriminis instat.

Et

Et hoc suffecit accusatoriâ, & Rectoris dignitate dicere. Documenta & aduersarios, ac facinus, nondum in proprijs malorum nominibus publicæ expectationi designat, sed premit adhuc; an quærit? quid nisi illo iure, quo sibi lupus imbellem pecudem inferiore in fluminis ripa aquas aliò fluentes turbare, irascebatur.

Conuerso nomine, de te fabula narretur.

Fient ista palam, cupient & acta referri:

Magnoitaq; iam animo, &

Tanquam de scelere, & fidei violatæ crimine —

conuicta pericula trahens, ad vltionem continuò trepidantis præsidij necessitatem appellat. Exhorruit sollicitati auxilij magnitudo, timens quantum accusatio, seculo nefas nunciaret, propter quod publici conuentus, & Nobilitas, nec minor, quàm Comitiorum potestas, inuocaretur. Conferat sanè in hanc inimicitiam, omnes odiorum affectus; accipiat frontem totam fiduciæ, hostilitas; impleat accusationis immanitatem ira. Dum tamen publicam circa se tenet expectationem, dum multum vndiq; palloris attoniti colligit.

Quid tanto dignum feret hic promissor hiatu?

„ *Patres Iesuitæ, sicut vbiq;, ita in hac Acade-*
„ *mia esse volunt, illa sublatâ suas scholas dila-*
„ *tare conantur-*

Quid? an iam

Victoria, inisse, erit.

— — Pauo milite portas frangit —

Annibal? aut Persarum opes, & Indiæ aurum intrat Macedo? nec hodie fabula est, & irritus vatum rumor, decepta simul & euersa Troia?

— scandit fatalis machina muros:

quid dubitamus, quin simul

Vrbs antiqua ruit, multos dominata per annos.

Niml-

Nimirum, dum ſtulta procerum, vulgiq; ſtudia, equum fallaci vtero, exitium & nefas ferentem, tanquam Palladi gratum munus ſe inducere putant

— columen euerſum occidit
Pollentis Aſiæ, cælitûm egregius labor.

Quid nunc etiam aliud, in fata Academiæ compoſitus dolus, atq; malignum fabricatur ſecretum, in quod Patrum

— irata virtus abditur?

qui Troiam hanc mox totam rapturi, nunc

— in voto latent?

& inani ſtudiorum ſpecie, magnæ ambitionis cupiditates abſcondunt? Quod ſi ita eſt nunquam ſe iuſtiùs dolor irritauit; nec iniqua minùs curarum vltione ad ſecuritatem metus contendit, ſi quicquid adhuc incolume eſt, perdi, & perire non vult. Quiſquis ergò beneficium vnquam Academiæ, in aliqua parte vitæ aut humanitatis retinet, huc animos, manuſq; præſtate. Quicunq; idem nomen, in vllo terrarum, aut literarum libero puluere ſubijt nouiſſimam gratitudinem adferte, qua non opes, non ſplẽdorem, nec ſuperba felicium matrum merita poſcit, ſed vltimam ſalutem, & poſtrema periclitantium vota. Sed, ſi quis eſt magnorum odiorum pudor, cur non à metu, & ſuſpicione, nefas, & diſcrimen, ac facinus diſtinguimus? Tunc quoq; cùm timetur, cùm trepidatur non timori tantùm, ſed etiam iracundiæ innocentiam licet ſeruare,

Aliud ſuſpicari, aliud eſt accuſare; nec timeri vſq; ad calumniam licet

Seruata ſemper lege, & ratione loquendi,

Vt non plus in affectu, quàm in cauſis ſit. In Rectore quidem Academiæ, decuerat etiam ſimultates trans religionis ſepta deſinere; nec calumniam illud ſacrorum pectus intrare, vnde veritatis, & morum leges, publici exempli doctrinęq; fata, pietaſq; ſimul &

eruditio, in tam illustri cognomine accipiunt. Nam, cur malignã, rei non vnius sed multiplicis, & diuersæ, falsã atq; repugnantem coniunctionem, vltra Patrum vota extendimus, vt plus in querela, & suspicione de eis componatur, quàm illi in consilijs ac (si libet) ambitione, astu, machinationibus reponunt? Creditur quidem etiam plusquam Diui Petri templo Cracouiensi, per tot sumptuum colluctationes, & velut repugnantia fundamenta, ad fastigium ęgrè educto eos non minore quàm Collegij expectatione, nec angustiore, quàm publicæ professionis fiducia sacrorũ suorũ spem olim fundasse. Veriùs tamẽ est, fortuitæ magis hominum, temporumq; liberalitati, & ad pietatem tantum destinatæ munificentiæ prima templi auspicia deberi, nec vlla fabricæ consilia scholarum votum intrasse, aut Collegij vllius insidias venturæ moli laborasse. Nunc verò, quid studijs, animisq; optent, & quid reliquarum vtilitatum atq; successuum titulis adijci cupiant, non tacitis machinationibus, neq; diuersis cuniculis, sed manifestis precibus, & publicatæ destinationis vocibus petunt. Id vt impetrent, neue impetrent publicũ fatũ & potestas est Quare nunc quoq; post immensum illud, & infinitum Epistolæ incertum, quod *Varia „ media mirificè excogitata*, in his tantùm vocabulis Conuentui publico offert, an non pluris publica, priuataq; Nobilitatis conscientia, grauitas, prudentia erunt? aut

Prona est timori semper in peius fides.

Libera si dentur suffragia —

nonnè deliberatiora iudicia exibunt, quàm vt hic in Conuentibus prima arbitria dein alibi, maiores congressus, & Comitia ipsa, cõfuso verborum & facinorum transitu, aut tumultuosa suspicionum & verita-

ritatis æstimatione, transuolent, conturbent, oppleantq; Nam hæc quoq; pars magna innocentiæ est, non ignorare quid damnes. Quamuis ergo Golinius

Cupit vos esse nequam, tamen eritis frugi bonæ ne ituri ad Comitia voti clamoribus plus credatis, mandetisuè, quàm ipse hic vobis, hoc est veritati probauit: nisi si hoc assequetur, vt dum *Varia media mirificè à Iesuitis excogitata* scribit, mirificè id excogitasse ipse credatur. Videmus enim, vel inuidemus, esse liberale eorum institutum, non ex tristissimis, neq; occultissimis tabulis morum; quodq; nullis se syluis antris, tenebrisuè, neq; solitudine secretum, spemq; abscondit, sed clara, atq; illustria, vsq; ad calumniæ indignationem petit. Vestis non splendore neq; squalore mæsta, inuidauè, neq; captiuo angustiarum cinctu, à conspectu, & rumore, astricta. Totum, qua lubet

Tunc, cùm mirificè sperabat se esse locutum

agedum excute dum pallium

Tuo arbitratu ne inter tunicas habeant —

occultatas artes, mirificeq; ab ipsis excogitatas, vt mirantes, aut expectantes tandem expleas.

Promitto tibi non obfuturum, si id hodie effeceris

Sed alia tibi est curatio, vt dimissis omnibus Iuris necessitatibus, quà facillimus est ad vltionem transitus, precibus, iraq; festines. Talis enim illa

verbosa, & grandis Epistola venit,

domini consilijs, fascibusq; inflata. Et quamuis alicubi obuiâ ambitione, & simili voto excipiatur, alibi tamen, & hîc irrita

Circuit, & fatuos non inuenit —

— ex quo suffragia nulli Vendit

Aliam quercum excute.

nobilitas non libera tantùm, sed pro libertate quàm animosa, tàm sincera, neq; simulatione, spe, iracundia aufertur; quibus nunc fere stipendijs, vni-

versa contra Iesuitas militia pugnat, vt ipsas etiam virtutes odisse placeat, dummmodo oderint. Rectorem etiam damna, aut discrimen, vel nescio quæ ignominia mouet Postquam enim eos, iam diu mirificos tollendæ Academiæ modos effinxisse, sed omnibus hactenus ausis excidisse, dixisset, *hoc tamen tandem anno, ad arma se proripientes, vi disputationem instituisse, incusat.* Quid? in eo salus, aut decus Academiæ vertebatur? ne disputatio alibi, quàm inter Academiæ muros haberetur? aut non nisi sub Rectoris fascibus hoc certaminum curriculum emittitur? An hîc prasina suum Caligulam? aut veneta suum Vitellium factio habet? nec licet Vero Antonino suam, aut purpureæ auratæque auctori suam spectare? Nihil quidem Academiæ tam proprium, suumque & veluti hæreditarium, quam studia. In his potestas gloriaque eius superbit; in his laureati fasces eruditæ maiestatis honorem, & potentiam implent. Quæ, si barbaries aut vis, gemina literarum, & doctæ quietis pernicies inuaserint, nullum nomẽ Academiæ, & eruditioni reliquum erit. Barbariem nemo ad comparationem Patribus obijcit, & hîc

Quem timuerit, hunc oderit.

Rarus sermo illis, & magna libido tacendi

qui odijs & inuidia contra pugnant, cum alia omnia aduersus infesti nominis incrementa conquirant. Hæc tamen illa Rhodus, hîc saltus iure esset, in quo suffragia, iudicia, palmaque gloriosè hosti aut æmulo eripienda esset. Nam cur non

— Hoc potiùs libeat decurrere campo,

qui solus literarum arbitrio, gloriæque inscriptus est.

su-

— *sume superbiam*
Quaesitam meritis —
inuicta etiam, vbi inuisa, Societas. Nemo in illa acie vbi hostilitatem gerit, tela contrà gestat; neque vlli contumax aduersus huius nominis potentiam quae in eruditione versatur, fiducia venit. Vniuersam calumniam aliò flexit, aliudque per odium latus, salutem petit tuam, Rector. Arma enim, & vim inuenit; quia de his tantùm in iure actio est; de doctrina, penitus nulla; neque tamen quicquam, nisi disputationem publicam producit,

Arma & vis, falso Patribus obiecta, tanquam ad Disputationem adhibita.

Nimis hic mortalis doctus, nimis versutus est si hoc vim, & arma appellat. Nam haec quidem sola Patribus arma; hae vires sunt; studia inquam, & quicquid publicè, aut publicum faciunt, circa studia, & eruditi pulueris certamina. Si quae alia vis, aliaque arma fuere, cur non Epistola in suo Spartaco, aut proprij ergastuli duce Lentulo, vel denique alio aliquo

— *de gente hircosa Centurionum*

monstrauit? Breuissimae sententiae compendio, dixisses non ducem tantùm, sed tela, manus, signa hominis etiam fundosque,

Quorum è sulcis legiones —
Cum Clypeis nascuntur, & horrida bella capessunt:

An soli ad hanc vim, tanquam animosum impetum, è gemino Vrbis secreto Ignatiani exiliêre,

— *tanquam & tubicen surrexerit unà*,

& quantum Academiam vincere, aut obruere posset? Tu quidem,

Fit sonus erumpunt crebri, nondumque creati:

Accipe belligera crudum thoraca Minerua

tanquam Rector,

— *Magno quantus mucrone minatur*
Noctibus hybernis, & sidera terret Orion,

quà praeit aliquis,

Cum collatino ventre, & oculis herbeis,
Iam pridem, cui rauca cohors cui tympana cedunt.

Nec defuissent contra Iesuitas auxilia, in tam magno inque illo domestico studiorum regno, si omnes vndique aduocasses

Ætneos fratres, calo capita alta ferentes

aliosque quibus per tenebras, & noctem

— Magnis fumabant pultibus ollæ,

aut peregrinâ è toga manum, quæ, vilissimi stipendij obsequio quotidiè

— tunicatum cum sale mordet
Cæpe, & farratâ pueris plaudentibus olla
Pannosam fecem morientis sorbet aceti.

An iam sonuêre tubæ, & totum in oculis manibusque prælium est?

Nimia memoras mira —

& quæ tibi tantùm paria sint, neque alijs credibilia, nisi Rectoris decreto iubeas esse vera. Nam plusquam arma, in verbi domestici magnitudine exprimis, quia *armatę* dicis; quę iam exercitus est, & par bello manus. Hæc verò vbi parata? vbi instructa? vbi educta? An simul cum disputationis edicto, tota circumiacentium camporum

Armatę — *Armatum apparatum.*

Bellatrix tunc gleba, quati, paritérque creari;
Armatique phalanx, totisque insurgere campis

Iam dextras in bella parant.

cæpit? & iam insignia, telaque contra Academiam nata habuit? Postquam verò educta arma, visque vires, & fiduciam habuêre, vbi impetum & sæuitiam sumsit, & illud, quod disputationem violentam fecit? In nullius hominis metu, discrimine, fuga, vulnere, aut sanguine, iniuria liuescit, aut cruenta est, aut gemit dolori vbi terrorem, & immanitatem consumsit? aut vbi Academici fasces violati, fractique? Venêre quidem illi in mediam disputationē totius terroris maiestate, quis tela aut arma opposuit, quamuis ignominiam ipsi & lu-

ludibrium conſeſſui toti portarent, quamuis indignationem & pœnam, & piaculum ſum̃æ poteſtatis voce minarentur, vel iam pronunciarent? Nulla illic vis, niſi quam ipſi ferebant. Diſputationum vna in ædibus erat priuatis, in quantum religio quicquam priuatum habet: an excubiæ & ferrum aditus obſedêre? Altera intra templi & ſacrorum reuerentiam inſtituta quem niſi inde vultum, moreſq; habuit? niſi ſi fingas diſputationem, vim & periculum fugientem, ad tēplum confugiſſe. Quod ſi tamen arma aliqua fores claudebāt, quãnam Academiæ inſignia, vſq; ad iratū illud libertatis ſimul, & auctoritatis edictum intrauêre, penetrauêre, cōſtitêre, donec murmur omne & maiora fulmina explerent? aut quà poſt hęc omnia, poſt diſputationis quietem violatam, poſt ſuas tm̃ cōminationes, iracūdi faſces, ſed integri, ſed intacti exiêre? Sin armatam vim & apparatum in gladijs fortaſſe, & ferro ſignificas, quod aliquorum latera cingebat, quos rei celebritas, aut ſua humanitas vel herilis obſequij neceſsitas adducebat, nimis longinquum & ignotum ſimulas, aut loqueris. Poteras hoc alicubi memorare

Vltra Sauromatas, *Veruecum in Patria.*

apud *— Baotûm in craſſo — aere natos*,

quibus intra gentilitiæ paupertatis ſolitudinem, & anguſtias natis,

A ſcrobe vel ſulco redeuntibus — *Quorum cophinus, fænumq; ſuppellex.*

nullius ſplendoris opulentia occurrit, & qui

— raſtra & ſarcula tantùm

Aſſueti coquere,

ſuæ alienæue nobilitatis & armorum etiam in pace fulgorem, marris & vomere examinant, aut natiuæ ſordis tenacitate ponderant. Noſti quo hîc famulitij, & magnificentiæ apparatu procerum dignitates conſpiciantur; noſti etiam eos, qui ad diſputationis

co-

cohonestandæ libertatem, officiorum, munerumq; suorum totâ cum mole & beneuolentia descendêre, elige, nomina, ostende violentiam, monstra ducem, socios, militem. Sin alia etiam arma explorasti, nec falsò

— Magna mala superest audacia causa

iam nunc quidem ea, in consilijs, dextrisq; suis & toto facinoris indicio,

In statione sua, atq; expectantibus —

Deinde esto quamuis sanus, & indomitus.

omnibus vrgentibusq; & inuentum, odiumq; tuum animantibus inimicis, ede, prode, euulga,

Vt dignus venias ederis, & imagine macrâ

inter Academiæ titulos statuendâ. Quantus id nunc inuidiæ populus expectat, tanta tunc te lætitiæ turba circumstabit;

— nec fædum alij, nec turpe putabunt,

qui etiam in magnæ cum Patribus amicitiæ simulatione, maiora odia abscondunt.

Fas odisse viros, atq; omnia ferre sub auras
Si qua tegunt —

aut teguntur. Sin nusquam arma sunt, nusquam fuêre, finge

Albanos Musas in monte locutas,
Cum tecta Colcho luna vapulat Rhombo.

Adde locum, titulos, & magnorum exemplorum prosperum nefas, quod per illata furto arma, fidem atq; successum sceleris habuit aliquando, aut quæsiuit,

— & illud
Quod mecum ignorat —

An disputatio sola vim significet.

fas, fama, rumor, &

Qui tonsor fuerat totâ notißimus Vrbe,

cuius nihil hactenus aures fugit; præsertim, cum hic contra Iesuitas, falsum, fictumq; non falsus fictusq; fauor

fauor excepturus sit. Num extra, arma & vim, disputatio à te in crimen vocetur,

— censore opus est, an aruspice nobis?

Vtrum enim, aut ius violet, aut speciem faciat, rapinatue Academiæ, disputatio publicè instituta, paulò ante quæsiui & nunc

Nullus est tam parui precij, quin pudeat, inimicitijs tuis concedere, aut propriæ stultitiæ, inscitiæq; dissimulationi dare. Nam in vestra Vrbe, annon etiam alia illa religiosi muri angustijs clausa sacrorum disciplina, quæ Academicę libertatis, nominisq; pars non est, hac studiorum tamen libertate, hac animorum, & profectus mutui exercitatione gaudet illæsa, & nullius inuidiâ, calumniâ vel terrore violata? Si Cracouia exire libet, per aliarum Ciuitatum, & Academiarum consuetudines, libertatemq;, vbi hi

— fremitus, & murmura magna minarum?

vbi hi

Strepitus, crepitus, sonitus, tonitrus—

quibus Dictatura tua inhorruit eodem tumultu

—Martis frameam, & Cirrhæi fistula vatis,
— & Herculeos arcus, hastamq; Mineruæ

in Patrum ceruices iaciens? Hanc tu nimirum, in tui Consulatus palmatam togam, intexere purpuram properas, vt inter fastos Goleniani anni, Iesuitarum excidium legatur, dum magno hoc ex mustacco laureolam petis. Non examino vltra odium, quia quò ascendat, non habet. Quod enim in aliarum Religionum vsu, factisq; publicæ exercitationis lætitia passim excipitur, neq; Academiæ integritatem, iuraq; lædit, idne à solis Patrum titulis, noxium, atq; exitiabile

Garganum mugire putes.

- Quantas iaculatur Monychus ornos.

Dabitur nostris quoque purpura fusis.

Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem.

— non secus, est, quàm si ab Acheronte veniat ?

Alibi etiam, vbi infra Academiarum appellationem, honoremq;, ciuitatum atq; oppidorum tenues res iacent, quoties festiuæ diei celebritas, & coeuntium prouinciarum consessus, disputationis publicæ famam inuitant? facinusq; hoc intra laudem, & vtilitatẽ est? & super proceres, infulæ non domesticę tantum, sed Romani fastigij vices indutæ magnę approbationis gloriam attulere? Nunquam etiam Rectorũ vlla indignatio, huic rei diem dixit, aut infesti nominis accusationem, per tribunalia & comitia traxit. Patres, quos legibus, moribusq; debita congregauit frequentia, vt aliarum Religionum consuetudini, vt suis institutis satisfacerent, binæ disputationis præconio clasicum contra Academiã cecinisse, qua tandem malorum in necesitate credi iubes? Nimis

Disputationes licitè liberèq; habentur, etiam vbi Academiæ non sunt.

Tempore Cõgregationis Prouincialis disputationes duæ, more aliorum etiam Religiosorũ habitæ sũt à Patribus

Acer, & indomitus, libertatisq; magister

perspicax, repperisti in solis illis, quod in nulla iuris, aut odiorum lege alibi vidisti aut cruciasti.

— Nescio quid ferox
Decreuit intus animus, & nondum sibi
Audet fateri —

Iam enim non factum modo Patrum, sed votum accusatur, spesq; ipsa timetur fortasse, aut incertæ spei audacia? Quænam hæc timoris industria, in futurum emissa, tam felix certaq;

Vltra factum, aliquid in Patribus solis timetur, idq; simul accusatur.

Indicijs monstrare recentibus abdita rerum ?

An plus enim, quam publicæ disputationis fiducia latet? & veluti rapiendæ omnibus disciplinis cathedræ Cracouiensis malignum omen luctatur, totam scholarũ possesionem iam in occulti fati ambitionẽ per minoris facinoris successus, prætentans? Agnosco voces, & non paruo sudantes tumultu rumores; iure nempe timendos hos esse Manlios, qui iam illa lite-

literarum regno parando præmittunt; è malleorum genere sunt, vtrinque feriunt, & quà minantur & quà non minantur. Sic quidem non obscurè se experitur calumnia, & quicquid illud est, quod huiusmodi metus aut fumos,

— Crudum pauonem in balnea portat,

cui decoquendo nulla charitatis sacramenta, nulla pietatis Ætna par erit, si durabunt odia, quamdiu animi; & rumores, quamdiu linguæ, etiamsi auctoritatem opponat religio, & sanctimonia. Adeo hodie.

Haud cuiuis promtum est, murmur, humilesque susurros
Tollere de templis —

Postquam liuor intrauit, sed alio quocunque sub nomine etiam falso, vt hic paulò ante in armis vique, & quod modo nomen non habet. Ita est; & inter edẽtulę iracundię sibila, quà tamen spississimũ est odiũ, *video hiantes non audio.* Mirum nihilominùs est, timoris huius viuacitatem, sola Iesuitarum pulpita, à Cracouiensis omnis communicationis spe repellere; alias ibi religiosas Cathedras, libertatemque, & non oppressam doctrinam, liberaliter spectari, fouerique. An hæc vna, nescio quo,

— Serpente Ciconia pullos Nutrit —

aut peiore lacte vipera, vt iam ante omnia maturitatis vota etiam matri metuenda sit, si admittatur ad sinum. Quid enim tandem illud? annon eadem, quæ cæteris Religionibus, eruditioni Loiolanæ forsan modestia? an

— ire gradibus grandibus

assueta, verendum est, ne ipsum

Attingat solium Iouis? —

deque suo fastigio Academiæ Principatum deturbet, aut in flagra & ergastula scholarum, detrahat libertatem generosioris literaturæ?

Nosti istos Polypos qui vbi quid tetigerint tenent.

Tam facilè & promptum est superos cõtemnere testes.

Non adoptandi hi Iugurthæ.

magna

— *Magna res Danaos mouet,*
Futurus Hector —

Maior hoc metu Academia. Verum enimuerò, multa licet vilioribus vocibus, multa degeneri rumori liceant, maiorem tamen te metu hoc Academia existimo; nec vlla natiua, aut virtus, tam impia erit, aut ignauia, tam perdita, & debito publico ingrata, vt te Patriæ, & vetustissimo, maximoq; laudum domesticarum culmini decus vnicum, aut summum, eripi ad tenebras, & ignominiam patiatur. *Nec ronchos metues malignorum.* Tu ipsa de eruditionis comparatione, neq; times, neq; dubitas, pulcerrimâ honoris atq; æternitatis fiduciâ. Hanc & dabis ipsa, & tuebere; neq; ab vllis insidijs, viribusuè in hanc laudum partem formidabis. Hæc est, in quam nihil Patrum, aut ambitiosa diligentia, aut operosa doctrina pollebit; hæc illa est, cuius vi, & amplitudine, nihil in Iesuitis fama, rumor, aut tu suspicies, vt excelsiùs; vel metues, vt validius. *Libertati, priuilegijs, stipendijs Academia non timendum à Iesuitis qui sua, & sibi tractabunt.* Stipendia quoq; opes, honores, ædesq; & fundi, tum quicquid Academiæ inuiolato nomini, inter magnarum vtilitatum titulos debetur, tua sunto. Nihil in hæc sibi licere Patrum vota volent. Inter proprij Collegij tecta, suæ Societatis iuuentam, ad sui instituti mores ac disciplinam, educendi libertatem ac beneficium petunt. Si quos prætere a ætas, animus, aliaq; necessitudo eo tulerit, quæ inuidia erit, intra eiusdem pomærij magnitudinem pluribus ducibus ac magistris domesticæ adolescentiæ indolem, ad pietatem & eruditionem adduci? *Quomodo res componi, firmariq; poßint Iesuitis ad domesticas publicasq; Collegiorũ lectiones admißis.* Omnis enim literarum, & crescentium progressuum gloria, in Academiæ titulos transibit, & sub illius cognomine; sub illius beneficio, si annuitis, si iubetis, summæ rei præsides, viuet, stabitq; & spes suas, ad præmia, & honores ordinabit. Horum ius omne penes vos erit, & potestas. Quisquis enim

ex alicuius eruditionis puluere lauream petet, eâ lege, qua solet dari à vobis, poscet, & à vobis solis poscet. Maneat eadem lectionum auscultandarum, aut soluendarum necessitas, & quæcunq; publicorum actuum cæremonijs, atq; solennitatibus consuetudo, & Academicæ tabulæ obligarunt, Academiæ meritis, vsibusq; sarta tecta præstentur. Fas quoq; erit huc reliquum animorum, studiorumque obsequium omne descendere, vt iuuentus vniuersa, quæ extra religiosæ togæ sacra, mentium morumq; libertatem circumfert, publicis Academiæ legibus teneatur. Patribus suæ disciplinæ tenacitas, & proprij arcani seueritas sufficiat. Nullius liberalitas in Academiæ beneficium inscripta, destinatione suâ fraudetur: quicquid olim vetus cura attulit, quicquid hodie nouæ munificentiæ manus adiecit, Academiæ vsuræ atq; proprietati integrum mansurumq; esto, etiam illinc, vnde partem laboris solius Patrum vices transfundi fortasse casus iusserit. Reliqua communia, & mutua esse, quid prohibet? disputationum, & experimentorum publicorum exercitationem, & si quid præterea exemplo, ac æmulatione pios sanctitatis, & literarum successus acuere, atque excitare potest. Qui hic

Periculosæ plenum opus aleæ,

turbas ac plusquam quietam animorum, studiorumq; concertationem ominantur, nimis ferociter, nimisque barbarè patriam æstimant, etiam postquam domesticæ modestiæ exempla suppetunt. Quid alibi cultus, humanitas, decusque composuerit, qui in nullius celebritatis gloriâ vidêre, omnia à suis moribus, aut maligni metus conuicio effingunt. Plena pacatæ coniunctionis Italia est, illa eruditionis, parens, ac literaturæ omnis Antistita. Per Hispanias,

Non generosè turbæ ac tumultꝰ interdiuersi nominis studiosos futuri, censentur.

Satis quietorum exemplorum extra Poloniam.

magis magisq; indies pertinax Academiarum magnitudo, in beneficij sui consortium, Patrum studia admittit. Quid iracundius olim Gallia, vbi Academiæ inimicitiæ, odiaque, vsq; ad hæresis criminationem, Societatem persequebantur? Quàm blanda tamen hodie passim literarum communicatio? quam felix & non irrita in multis copulatio, aut consensio? Transi ad Germaniam; nihil ad quietem placidius, nihil ad naturæ simul, & peregrinæ mansuetudinis pignora sanctius. Flecte paululum in Belgium, & illa acerrima etiam inimicitiarum nomina; annon illic & Theologia, & Philosophia, totam omnino pacem, & successus implent. Constet etiam reliquo terrarum & Academiarum Orbi, Cracouiam, non doctam solùm, & magnam, & celebrem, sed placidam etiam, & æquabilem esse posse. Non quidem hoc non sperare fortè Goleni potes, non vis tamen fieri; sed vt *beati & florentes in templis &* „ *scholis proprijs sint, optas, quas iam tam spissè* „ *conseuerunt, vt paulò post etiam Ludorum* „ *magistros pagis expulsuri sint; oras etiam nè* „ *se in angulum vestrum vetustum & pauperem, in quo à ducentis annis paruo stipendio* „ *fidelem operam Reipubl. impenditis ingerant,* „

Alia Calumnia à frequentia scholarum.

Ius oras merum meo quidem animo si alio Patres voto quàm à modestia & quod hactenus monstraui, ad *scholas & templa* contendunt; si tuo, aut vllius omninò Professoris *stipendio* se *ingerunt*. Illud *spissum* magis, quàm validum est conuicium, vsq; ad *pagani* omnis *Ludimagistri* extirpationem, *spissè à Patribus conseri scholas*, quando

quandoquidem nusquam nimis literæ, nusqnam nimis pietas *spissè consita est*, etiamsi ad *pagos* paulò frequentior migret. Et hactenus quidem iratus tantùm, aut facetus tantùm Goleni fuisti; posthac etiam acerbus, iniquus,

— & illud quod dicere nolo

eris. Postquam enim violentæ disputationis licentiam à te confictam, armatamque, narrasses, nunc demum, *quàm indignum Patribus sit, vt eò,, se vi intrudant, & per armatam potentiam,,, quò sub persona humilitatis intrare nequeunt,,, publicæ existimationi* permittis. *A vi & ar-,, mata potentia*, quibus nunc solis vocibus, domesticæ linguæ iracundia, vsque in peregrini sermonis tumorem potenter, inflatur, facilè Patres, publica & priuata disputationis conscientia vindicat, cum nihil *vi & armis* tentatum actumuè sit.

Ecce iterum magnos corrodit liuidus vngues.

Peior calumnia, famam totam Patrũ lacerans.

— Non si te ruperis inquam, Par eris;

non si tibi pariter

— Iupiter ambas
Iratus inflet buccas: —

aut ex omni Vrbis aggere, vicinæque tabernæ ebrio sonitu, simul omnes bibas

— conclusas hircinis follibus auras
— plenos & tempestatibus vtres

quantis Homerum, & mare impleuit Ithacus; nisi si hoc tempestas, aut intemperies potiùs fuit, quæ te in hoc conuicium rapuit, vt absque larua & *persona* calumnieris. Quæ enim hæresis? quæ impietatis professa iracundia? quæ deniq; odiorum impudentia, probrum animosiùs, aut manifestiùs dixisset? Quid enim ingenuæ virtutis dignitati relinquis in eo nomine, cui *personam* tantùm modestiæ, & fucum,

Nihil ex integritate Patribus relinquit Golenius.

ac

ac speciem *humilitatis* concedis. Non pars minima integritatis, religionisque, qua contra circumtumultuantium errorum impuritatem, læta Ecclesiæ innocentia firmatur, est Patrum Societas; cui si Academici Rectoris decreto sinceritatem aufers, quò sacrorum honorem? quò veritatis spem, & consecratæ iam pietatis, existimationem proijcis? Plus est, quam odisse, hucusq; odium publicasse; vbi non priuatam solùm sed vniuersam Religionis famam atque ingenuitatem falsitati, aut simulationi tradidisti. Quod si non te humanarum legum disciplina, non ciuilis prudentiæ iustitia, non illa per aras, sacrasque ad innocentiam maiorem cuncta supremarum infularũm consulta, scita, sanctionesq; pietati admouère; at Diuini Numinis metum, & quicquid secundum Deum humanæ caritatis fæderi debemus, te intra moderationis animum, & conscientiæ memoriam stringere oportuit. Nam tametsi nulla voti sanctimonia, nulla priuilegiorum felicitas, aut sacerdotij reuerentia, Patres à promiscuæ calumniæ licentia vindicasset, intra commune tamen æqualitatis nomen manebant, aduersus quod hominem publica potestate præditum, & illum disciplinæ omnis, & humanitatis moderatorem, illum inquam communis sacerdotij pignoribus, amori, & modestiæ obstrictum, ad hanc vsq; iratæ mentis acerbitatem efferari, nefas erat; Quis enim adeo

— perisse

frontem de rebus —

credidisset, vt hic se conuicium nouissimæ malignitati approbaret? aut

qua

— quæ hos tam barbara mores Admittit —

eruditio? aut quicqnid illud est, quod humanitatem vltra humanos titulos violandam rapit? An hæc datæ magnitudinis lex? & non degeneris Dictaturæ

Hæc mera libertas? hanc vobis pilea donant

odiorum necessitatem; aut iactantiam? Quantâ securitatis cautione, sacrarum legum statuta, in sacros-homines, emissa non tantùm conuitia sed ipsas ambigui facinoris exprobrationes, imò verorum criminum publicationes, prosequantur, tua te pulpita instituere, vel admonere potuerant.

Nam nihil est sceleris quicquam, quò prodeat vltra.

Si tu oblitus es, at Dij meminerunt, meminit fides. Sed de his Patres, nisi omninò (vt tuis vtar laruis) sub *humilitatis persona*, personati toti sunt, tecum, si volent, iniuriarum agent, aut alius

Orator caueam tumultuosus

qui magis implere, & maioris vltionis irâ mouere potest. Post hæc veluti elanguit calumniâ; nisi mox se immaniùs erexisset Prius illud est; *Patres*, omnia à te narrata fictaue *præsumere, contra securitatem à Rege, & Archiepiscopo Gnesnensi datam, quæ Patres nihil, nisi ex sententia Comitiorum tentaturos promisere*. Facile hæc.

Quid si pernegant, quos nominas?

— Dijs ignoscentibus ipsis

non credimus, aut non ex tuo animo, verbisq; credidimus. Quid enim promisit Rex? aut retulit Archiepiscopus? imò quid tentarũt Iesuitæ, vt falsam securitatem Rex, & Archiepiscopus obtruderet? Disputationemne in ædibus, temploue non habendam? Nihil nominauit hic calumnia; traxitque

Quò te circumages? quæ prima aut vltima pones?

De nihilo nihil, — ∶

— & tamen illud

Per didit infelix nil, —

cũ nihil ex armatæ disputationis vi & potentia educere potuerit, quod Regiam fidem, vel securitatem Academicam violauit, sed hæc leuiora. An te etiam pudor iamq; gloria intrat? nihilne ex te posthæc contra Patres proferes, etiam cum tuum maximè proferes? Nam illud quale est? *Hanc tantam Patrum cupiditatem considerantes Politici, clarè dicunt (quod tamen nos de illis, vt de hominibus Religiosis non sentimus) eos per illas scholas suas pagos aucupari, & cælum hominibus digito monstrare; ipsos verò ambabus manibus terrestria bona prehendere; Callimachiam quidem à longè ceruicibus nobilitatis inducentes.* ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,

Quisquis ferrum præparat neci, sic illud habet, vt possit suum negare.

Multiplex & impia calumnia

Cupiditas Patrũ malignè ex vno ad aliud à Golenio detorta

Facete nunc demum istkac nata oratio est.

Cupiditatem ipse ex animi tui sententia, & non alieni pectoris sensu Patribus inpingis, colorem & probationem ab alijs mutuaris. Neq; tamen cupiditatẽ hanc tantam in propositione vlla, nisi scholarum, designasti? infers autem & opum cupiditatem in pagis, bonisque rapiendis, & quicquid cælo relicto, in terris peti posset. Adeò inscitè acerbus iocus

— rasis ludit in antithetis, —

quem tamen lætissimæ argutiæ forcipe emendans, insidiosam Iesuitarum paupertatem, &

— Spem macram supplice voto,

Nunc Licini in campos, nunc Craßi mittis in ædes.

Flexa, non falsa, autumare solet dictis Delphica.

Accipe non inuitam confessionem, de scholarum cupiditate; in qua nihil præter operam, labores, &

pieta-

pietatis simul, atq; eruditionis successum cupiunt. Quicquid vltrà, famę, rei, glorięq; accedit, quicquid spontè venit, non cupiditatis, neq; auaritiæ est, sed fortunæ, & alieni animi. Vbiq; hęc sequuntur, eô pulcriora, & innocentiora quò modestiu's veniunt, & nullis pactorum legibus, aut stipendiorum necessitatibus. Quid præter hæc verò, non Academia omnis, non scholę & professiones sollicitāt? aut quando vllius cura, & fatigatarum noctium pallor, non in mercedum largiorum, honorumq;, & incrementorum felicitatem erigitur? si tibi quoq; fuit honesta magni tituli atq; stipendij cupiditas, & hodie officij possessio; si adhuc

— *cibus magni quoq; vulturis* —

alicundè tibi expectatur, cur alieno tantum vulneri

— *quærens illidere dentem*,

iram, inuidiamq; vndiq; acuis? An

— *vos Troiugenæ vobis ignoscitis*

in aliorum animos famam, securitatem, tantùm inuidiam, odium, & supplicia poscitis? Etiam antea, quantam à te modestiam, & inocentiam Religio sacerdotiumque posceret, admonui, nunc reuoco solùm memoriam, quamuis tardè, nec amplius innocenter venturam. Quid deinde grauius, acerbiusuè fingi, aut vulgari, contra tot intemeratarum mentium necessitates? contra sacramenta,, paupertati, & quieti obstricta, quam auaritiam, ambitionemque cælo illudentem, talemque famæ vsque ad cælestia mandare. Nec enim artificio tuo idonea visa est, minor Patrum cupiditas, quam quæ per diuinarū rerum simulationem, & deceptæ pietatis specimen, mortalium simplicitati imponat, & hoc quod *monstrat*, non tribuat *è cælo*, & illud quod perfido vo-

Quomodo scholas cupiant Patres:

Quomodo alij & Rector.

Illi — viles g nati in felicibus ouis

Quousq; calumnia ascendat.

to tegit, *diripiat in terris*. Superasti conuicio, quicquid vitium esse potuit: transijsti indignationis omnis licitæ, illicitæque vires, audaciamque quæ intra eiusdem religionis sacra esse potuit, dum nihil Patribus ad *cælum*, ad Deum relinquis sincerum, nihil in *terris* ad opinionem & æstimationem inviolatum, integrumq;. Si tamen vniuersæ calumniæ facetiam (nam iocum, & acumen quæsiuisti) in tota accusationis latitudine excutimus, quos sacrorum titulos, tam vasti conuicij malitiâ, non lacerasti? vel in discrimen à calumnia tua non traxisti? Adeste, æstimate ô sacerdotia, infulæ, purpuræ, & illud summum sacrorum imperium, omnesq; qui aliquid *terræ* fundi, & bonorum tenetis, speratis, optatisue, & tamen muneris officijq; vestri legibus, *cæli*, & salutis alijs *monstrandæ* necessitate deuincimini. Vos denique aliæ Religiones, quæ aut *terrenorum bonorum* ope, auxilijsque sustentamini, aut humani præsidij in *terra* egetis, dum *cælum alijs monstratis*, vbi *digitum*, vbi *manus* innoxias habetis? Nam, qui credit hoc in Iesuitas solos ludere acumen, nimis ipse est

Plusquam Iesuitas Goliniani ioci acerbitas violat, cum idem in omnes Episcopos, Religiosos & Sacerdotes ludere possit.

— *acuto capite, auribusque longis*

se tegit. At manifesta contestatione, dictum à calumniæ voto, & tua sententia vindicasti, cùm, *te id de Religiosis hominibus non sentire*, profiteris

— *Dignus es*

Cum tua religione, odio: —

& — *cuius festa luce coquatur*

Vrtica —

aut totus Anticyræ hortus. Nimis trita iam, & com-

Tacita Golinij velut protestatio malignè instituta, vt eò securiùs & validiùs pungeret.

plosa

plosa est illa I Consultorum quæstio, An protestatione de non conuiciando facta, sine fraude conuicium in alium dici possit. Quod, tanquam Rector non ignorare; tanquam bonus vir, non contemnere poteras, nisi si

— *iniqui im ignorant, neque tenent.*

Cæterum aliâ insuper veluti protestatione, non solùm ab animo tuo, de quo non dubitamus, sed ab Epistola tua dicti infesti improbitatem auertis?

Credimus? an qui odêre, ipsi sibi somnia fingunt!

Neque ego adhuc tuam hanc figuram, transfigurabo. Ideonè enim liber, innocensque, & culpæ, dedecoriq; exemptus? Quid iura illa, quibus præsides? annon eodem crimine, pænaque auctorem calumniæ, & eum qui vulgauit, persequitur? Tua ideo deterior est causa quia patet mens, consilium, spes; totæq; te literæ preces, & manifestaria calumnia produnt, & ipsa principalis querelæ professio. Quod enim aliud tibi hic votũ, quam ea maximè educere, quibus odium in Patres publico Conuentui, & Comitijs persuaderes? ideoque pessimum, ac veluti præsentaneum maximè conuicium, ex omni hostilitatis lingua conquisiuisti. Hîc quidem tenere te licuit, nisi tamen, & illos agnoscere liberum libitumq; esset, quos tibi auctores, adiutoresque & sarcinatores operosi [redacted]maledicti esse voluisti. Qui ergò hi, quibus

— *nihil est quod credere de se,*

deq; alijs non possint ipsi? aut non alios velint?

Arcano tibi ego hoc dico, ne illi ex te sciant,
Neuè alius quiquam —

Peregrinum quiddam video,

Non decet calumniã neq; alijs narrare neq; audiendo suscipere.

Famosi dicti, scriptiuè auctor, & editor eadem noxâ tenentur: quid, qui illis in adiumentum & testimonium, vtitur?

Epistola ipsa, & antecedentia ac subsequentia cõuicia, facile animũ Golenij cõuincunt aut manifestant.

Hic mulget hircum, illi supponunt cribrum.

— *ex vltima Occidentis insula,*

aut — *ex Arabia penitissima* ,

nisi nomen Græcum esset,

— *Omen habens clari, magniq; triumphi*

Et ferè

— *Heroas sensus adferre videmus*

Nugari solitos Græcè. —

Quales Politici à Golenio adducantur, auctores dicti.

Itaque agedum — *ede*

Audacter committe luci —

Quod genus hoc hominum —

Politicorũ, nondum in Latinam linguam exire volentium, quod etiam per sacrorum arbitria incedit, vltroq; à sacris trahitur,

— *Monstrum nulla virtute redemtum ?*

Iam diu quidem vniuersæ prudentiæ ambitione, aut ostentatione, maximis hoc

— *nomen datum præconijs,*

ita regna, aulas, Principes, consiliaque, & fortunas, ac spem mundi intrauit, quasi

— *summo cæli raptum de parte Prometheus*

Donârit terris. —

Itaque, in quibus id hæc sit, ijs rumor principatũ gloriæ per intima sapientiæ consilia cunctis dedit. Nondum penitus penetro. Nam altiores hi iam videntur esse, & acutiores, quàm quibus Stagiræ alumnus olim à Rerumpub. sincerâ cura, scientiaq; id nominis dedit. Quod si ergo aliud sunt, quàm

— *bona pars procerum* , —

— Non si quid turbida Roma Eleuet, accedas, examẽue improbum in illa castiges trutina.

aut non nisi vnus, alterq;

— *qui de magnis maiora loquuntur* ,

vel aliquis

— *magni Messala lippa propago* ,

cur non expectamus ,

— *Curius quid sentit, & ambo*

Scipiadæ ? quid Fabricius ? —

& quod

& quod consiliorum adhuc sincerum est. Expendendus pulsandusque, non spectandus tantum fulgor hic est,

Ne qua sub arato mendosum tinniat aure

deceptæ, aut decepturæ prudentiæ scoria. Si hi tibi tamen placuere, sane

Illud fermentum tibi habe: —
— sed nullo thure litabis
Hæreat in stultis, breuis ut semiuncia recti.

Non tam lac lacti simile.

Sunt alij, quos

— nisi seductis nequeas committere Diuis:

nunquam tamen impij, nisi spes, timor, vtilitas imperet, per quos

— genua incerare Deorum

quoq; prodest, etiam cum Deos odêre, dum te non oderint. Vilissimum genus est,

— quos farre suo custodit, & are,

quisquis in potentiæ, opumq; pericula, & animosa honorum vota

— magnas comitum disponere voces

laborat. His vna salus, vnaq; prudentia,

— à magna non degenerare culina

Et iam

— ecce inter pocula quadrant,

quod paci mollius consiliũ, quo bellũ expugnẽt ictu,

— vbi densari cuneos, vbi cornua tendi
Æquius, aut iterum flecti; quæ montibus apta,
Quæ campis acies. —

Cum videre, voles Epicuri de grege porcum.

Nec tamen his quicquam expugnatius, quàm

— grandes patinæ tucetaq; crassa;

promtis tamen per omnia morum momenta, & cum Socrate ad carcerem & venenum, linguâ ire;

Quaq; docet sapiens braccatis illita Medis Porticus
— pauone ex Pythagoreo

Qualiacũq; voles, Iudæi (omnia vendent,

educere. Hic tibi, si placuit aliquod Golcni,

— rarum & memorabile magni
Gutturis exemplum —

ad

ad huius tantæ calumniç epulum, similium odiorum fami exhibendum non mirum est, te ad Iesuitas, Ponticum solum hunc bolum misisse. Decoctius aliquid esse debuit, quod illos strangularet,

— & qualem Claudius edit,

Veri criminis offa præparanda? Cæterum non ferè in culina conuicium hoc natum est, sed inter illos

Somnia pituitâ qui purgatißima mittunt.

Maxima hæc turba, aut maximi est,

Qui in occipitio quoque habent oculos,

Quid in Arcacia Pacorus de liberet aula.

quorum nihil aciem effugere potest.

Quod quisque in animo habet, aut habiturus est, sciunt:
Id quod Rex Regina in aurem dixerat,
Sciunt
Quæ neque futura, neque facta sunt, tamen ij sciunt.

Huius deinde fæx, & superbæ quisquiliæ,

Qui omnia se simulant scire, neque quicquam sciunt,

sed pars alieni palpi, è tintinnabulorum gente, ad cuiuslibet contactum resonant, omnibus arrident, rident omnes,

Quibus nihil sui est, nisi vna lingua.

Vt ridentibus arrident, ita flentibus adsunt.

Liberrimæ hoc genus malitiæ est, nisi aliud peius esset, quod

Rubiginosis cuncta rodit dentibus,

Nec cæteros moror,

— Quos custos Gallicus Vrbis
Vsque à Lucifero, donec lux occidat, audit.

Lateant, nullosque notent,

— Sitque illis aurea barba.

Ad singulos quidem æquum erat te adducere, & tandem callidum illud, & vastum contumeliæ secretum, in vnoquoq; excutere, quo animo tibi quisque credidisset. Sed conferam multa in compendium, omnesq; illos, teq; in vno nomine apprehendam,

Et

Et quia ipsum a te est; dic adhuc; etiamsi aliud erit: tamen

Quicquid id est, eloquere mihi —

Politici inquis. Bene habet, quod non Academici, non Religiosi, non Sacerdotes, non Aulici, ac ne quidem boni viri. An hoc tu non dicis? nimis politice agis. Sane quid dicas nescio; quod tamen dicis, cogam te fateri, & talionem petam.

— Exorsa haec tela non male est:

Politici ergo, te referente, *cupiditatem* auaritiam, falsamque pietatem *Patribus* assignant; *tu tibi tuisque eam de Religiosis hominibus sententiam esse negas.* Alteram hic partem necesse est verum dicere, aut sentire; illicque fas, decusque & bonitatem esse; alteri parti falsum inesse oportet, & merae calumniae nefas, in quo non inest probitas, aut innocentia. Itaque neque hi posteriores probi, neque boni; neque probi quicquam boniue habent, quod bene & innocenter boni sequantur, A te tamen hi sententiae tuae, vel (si verbo negas) literarum tuarum, Goleni, fides tota, & accusationis, probationisque pondus, atque momentum, adducuntur. Horum vocibus & suffragijs vniuersus luxuriat odiorum affectus; per horum asseuerationem triumphat Epistola, horum auctoritate validissima pars criminationis constat; horum denique testimonio quicquid scribis, quicquid speras; quicquid postulas, quicquid demum accusas, iniuriam, aut ius suum habet. Ac vereor, ne

— de cella sit eadem ista tua

Quandoquidem ergo *Politici* tibi maximam scribendi, criminandique fiduciam, atque vim dant si bo-

Cui prodest scelus is fecit.

Dilemma, de quo Politici & Golinius viderint.

Magna inter molles concordia.

Aliud soli Gentiloobligatum dilemma.

ni sunt, cur cum bonis non sentis? & pars vltro veritatis es? si mali cur his testibus, & socijs & auctoribus, fautoribusque ad causæ tuæ præsidium vteris. Alterutrum opus est vt eligas, & tamen in neutro bonus eris. Sed hoc scias me de te non sentire. Legem tamen, quam tulisti, ipse teres,

Redditur figura sua Gvismio.

— Nec meus audet
Rem tentare pudor —

vltra. Nam & tu hîc claudis epistolam, à conuicio ad preces, & obtestationes reuolutus, *rogans aliorum consiliorum, & mandatorum publicorum, ad Comitia ducendorum necessitatibus, hanc quoque inseri, vt Patres machinationibus suis artificiosissimis, Academiam euertere supersedeant.* ,,

Sposobamy swymi Arcymisterny mi, id est modis suis Archimagistertalissimis

Bonum habe animum —

sed qualem hactenus gessisti. Si modestiam egredientur Patres, si machinarum & molitionum artificia, & quicquid vernaculi verbi tergemino magisterio, artificiosè indicasti, euertẽdæ Academiæ adhibuerint, non ad Comitia tantùm ibit fauor, gratia, auctoritas, sed ad præsidium, & vltionem, & securitatem Academiæ. Animos & vires sua cuique virtus dabit; tu præmia quoq; adijcis. Nunc quidem, ô Proceres, ô Nobilitas,

Pone domi lauros, duo in Capitolia magnũ Cretatum que bouem

Hunc hominem decet auro expendi,
Huic decet statuam statui ex auro,

qui, quod nulla ætatis vestræ prudentia, fortunaq; præstare potuit, *felicitatem maiorum vestrorum, & libertates vestras proprias* hactenus oppressas ademptasq;, nunc *restituendas* pollicetur. ,, Penè exciderat, quod antea per intextum libertatis

nomen

nomen à te traductum, non capiebam in peregrino, aut mutilato verbo, cum scriberes, *Calimachiam*, *à longè ceruicibus nobilitatis à Patribus induci.* Nunc postquam res liquet, ne dubita;

— habebunt verba fidem, si

Græco fonte cadant, —

nisi, si tibi vox peregrecata fuisset, quando Græca neque Græcè, neque alio sermone rectè scripta est. Nec mirum, quod tu

— lingua pariter locutus omni,

in nulla benè es, postquam de omnibus malè loqueris. A quā enim repugnantium verborum coniunctione, pugnacis vocis nequitiam educemus? aut è cuius hominis nomine sic formatam, instructamque *Calimachiam* componemus?

Vides, vt homo hominem noueris. —

Ego, & quia tuâ interest, & publica expectatio postulat,

Literis reminiscar: Est principium nomini,

aut totum nomen, *Calimachus*? Nullum eiusmodi historia, vel scelerũ index, aut magnorũ *bellatorũ* stipendia prodidere. An verò tibi satis est, *bonorum impugnationem*, malè coagmentato verbo quomodocunque Patribus impingere, cum huc proximè vocabulum accedat, tametsi non plenè Græcum sit. Tu quidem plenissimè *Calimachiam* ingressus es, qui insolito calumniarum genere & recto impetu *bonos impugnas.* Et quamuis tales non existimares Patres, bonam tamen eorum apud plures famam, aut qualemcunque, non benè tractas quod haud boni viri officium est, si modo non falsam censemus sacræ, ciuilisque omnis doctrinæ innocentiam. *Minus enim*

Calimachiam Golinius pro Callimachia scripserat.

Mirificè sperabas te esse locutum,

Opus facto est & viatico, ad trium nomen.

Hoc est; alteri de nihilo audacter dicere contumeliam.

 bonum

bonus est, qui tantùm bonis bonus est: quid is, qui bonum aliorum nomen, non permittit integrum ad alios venire? aut fidem bonitatis in aliorum mentibus, atq; existimatione euertit? Quid tergiuersaris? & Græcum hoc pallium, quo nimis

— palliolatim amictus

es, aliò vertis?

In re mala, animo si bono vtare, adiuuat.

Iuuaberis à me si non displicet huic Theseo, hæc Ariadne. Ergo, vt vox integritati suæ restituatur, quod de te, aut à te fieri non potest, vnâ litera longâ, & tibi satis fieri posset, & illi fiet, quem pro tuâ Græcarũ literarum cognitione iminuisti vt longum tamen ex eo verbum faceres. Quam enim malignè tibi

— intra labra, atque dentes latuit vir minimi precij,

vt non integer exiret, quo non integrè vtereris? An potius præ iracundiâ; vel noui verbi gaudio

— deuorasti nomen imprudens modo?

cuius tamen malitia, vsq; aliorum contumeliam, & falsi cognominis iniuriam occurrit. Ne diu itaq; teq; nosq; morer, an aliquis Callimachus? an

Ad hoc exemplum est — —

ex veteri aliqua, aut recenti odiorum, vel improbitatis tabula? Sunt quidem hic, & illic, quos sæuitia, & callida, aut infesta consilia iniquæ celebritatis magnitudini commendat. Sed ego memor de Collegio struendo, instituendoq;, & subruendâ Academia agi, teq; Iesuitas *mirificè excogitatorum modo-* „ *rum artifices & Archimagistros* dixisse, vel adhuc dicturum, omnino τεξίτεχνον illum suspicabar, quem veluti artium distillatorem iubere potes tibi interpretari. Is enim lapides primus repperit minutatim tractare, & saxa perforare, vbi Academiæ timebam. Nam aliũ illum Battiadem, in te solum, tuoq; calamo

Animos à crimine sume.

Callimachus τεξίτεχνος.

Aliter, Poeta

lamo agnoui, qui acerbis conuicijs in publicū emissis,

— *inimicum deuouet Ibin.*

Hoc tamen ille te modestior, quod nomini pepercit, & in manifesta ignominiâ iracundiam non publicauit. An hic maius

Est aliquid, quò tendis & in quod dirigis arcum ?

nec excutis? & plusquam Iesuitas iacularis? Vt felicitatem maiorum, vt libertatem restituas, ingens arcanum in fato suo, & periculo aperi, etiam in scelere toto, vt appareat, quænam hæc

Hostia Tarpeio seruata Ioui —

in ingentis criminis fiduciam pascatur; aliquisne

Dirus homo, atque odio qui posset vincere Regem,

aut obruere; quippe, in quo Regis etiam existimatio, & veluti latus petitur. Parcere te quidem hic conuicio, fas erat Golini; neq; à tuis illis, ad hos vsq; fasces contumeliam aut inuidiam erigere, si modò Callimachus iam repertus est, qui crescenti voci audaciam & nefas dedit, quem videlicet maiorum ætate Italiâ sua, & magnorum scelerum meditationibus, in Poloniæ penè exitium fata expulêre. Hunc enim, postquam Ioannis Alberti familiaritatem, & intimam potentiam callidissimis obsequijs irrupisset quicquid domi non successerat, foris tentasse, & non exulis animo concepisse, annales tradunt. Præcipua periculorum, odiorumq; materies, quod nouis, & insolitis machinationibus, Regi vires, sibi opes struens, subiecit consilia incautæ Principis iuuentę, quibus nobilitatis animos, remq; multiplici exitio illigaret, debilitaretq;. Nunc quid aliud restat, quàm (vocabulo à te instituto, productoq; si satisfeceris) vt clarè Callimachus Iesuitas, & Regem Callimachizantem in suis nominibus quoq;, & consilijs atque molitionibus edas, pronuncieisq; & Callimachiam iam in suo apparatu, & in strumentis exponas. Plus

Non semper feriet, quodcunq; minabitur arcus.

Nullus enim magni sceleris labor.

Tertius Callimachus quidā Tuscus natione in Polonia Ioanni Alberto consilia suggessit nobilitatis imminuenda

Sanctorum nobis miracula reddis auorum.

hoc est, quam Patres reos facere; eoq; peiori indicio, quod non à Rege, sed à nobilitate, à Comitijs, aut turbidâ aliqua viriū parte, iram, atq; vindictā petas.

Acribus exemplū video te claudere, —

quibus aliquid supra illud, quod nominas in odium rapis. Fauet etiam nomen, ne quicquam, nisi Regium sit, dum totus hic Basili

Basilicè exornatus incedis;

qui sine verecundiæ vllius & obsequij, ac maiestatis reuerentia,

Basilica quidem facinora ineptus loqui.

sic enim rem proposuisti, vt quicquid absque Rege produxeris Callimachia futura non sit. Ohe

Non deerunt Zephyri, si te dare vela iuuabit.

— Quid non audeat annus

Golinianus! Hoc nempe reliquum fuit, vt post sacrorum iniuriam sceptra inuaderes,

Scio haud te esse bona voce nè clames

Nam hactenus videri poteras contumeliam similitudini tuæ fecisse, dum intra togam mansisti. Nunc vt obsequij innocentiam perderes, manum etiam purpuræ, & solio inijcis. Id si non magnitudo sua supra suspicionem & calumniam eleuauit, at virtus, pietasq;, in nullius calamitate ferox, in nullius sanguine cruenta, in nulla Nobilitatis ignominiâ sordibusq; superba, è tam diuturnæ mansuetudinis constantia, tibi approbare potuit. Quod non bella, aut rebellio, non victoria, non vltio, non pericula, triginta amplius annorum affectib9 extorquere potuerunt, id tu pallio scilicet Academiæ spolia ferenti aut offerenti, hanc animi & potentiæ quietem, hanc moderationis stabilitatem, daturam persuades?

Itane huc paratus aduenis?

Multa parauêre hostes; quædam tentarunt rebelles; aliqua calamitates obiecêre; nemo plus exprobauit.

Sed

Sed ego, quàm leui manu, tam magna transeo! Quod si minorem aliquam Golini, aut nescio quam Callimachiam maligno verbo tegis, etiam è Batrychomyomachia educ, vbi tu aliquis Physignathus aut Pternotroctes; quandoquidē ex illa pugna, aut peiore, hîc à te producuntur illi calumniarū exercitus.

ἐξ ἀίφνης νωτακμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
Λοξοβάται ςρεβλοι, ψαλιδόςομοι —

qui etiam illos scindunt, proscinduntq;, quos nondum in aciem profers. Clariùs de his prode, si audes; vt constet, vt credatur, quomodo Iesuitis, ab Academia exclusis, libertas & felicitas redeat. Sanè tanti est, nunquam illos Academiam intrare. Sed cur non hodie redit libertas, dum nondum illi intrauere? aut cur non tum fuit, cum nondum istic Iesuitæ essent?

Ex improuiso, habentes incudes in tergo, vngulis curuis Obliquè ingredientes tortuosi, forfices in ore habentes?

Ex Lucomonum familia sunt quicquid intrent infestum reddunt.

Et hæc quidem Goleni, Epistolæ tuæ, tibiuè, sed soli, non ambitiosâ iurgij libidine, vel superbâ inimicitiarum ostentatione, sed tristi humanitate, & inuitâ hodie necessitate, pro communis existimationis defensione (cui conscientiā & operam debeo) reddita sunto; quod sine fraude & iniuria muneris, famæq; tuæ, dictum factumq; volo. Academiam autem sic loqui, sic rem suam agere, quemadmodum tuarum literarum ferocia in negotij huius impetum desçuijt; aut sic per Religionis vllius, aut omnino sacri vllius nominis ignominiā conuiciumq; suspicione, simulatione, aut dissimulatione, ira deniq; & criminatione grassari, nullum tuum odium, ac ne dignitas quidem persuadebit. Nunquam enim Academia adeò prudentiam simul innocentiam à se totam potest abijcere ne dum tota, ne quidem si infelicē esse necesse sit; quod tamē de suis non timere potest meritis, patriçq; cōsensu, atq; amore, in quibus libertas securitasq; & non dubia felicitas, qui mihi quoq; finis, in qua saluberrimè omne finitur votum.